

Mottó:

Tárjuk fel és őrizzük meg múltunkat

Az első magyar Rotary-zászló

The first Hungarian banner

Alapítási jegyzőkönyv 1925. okt. 29.

October 29, 1925 – Founding record book

A Rotary megalakulásának Paul Harris (ügyvéd), Sylvester Schiele (szénkereskedő), Hiram Shorey (konfekcióárus) és Gus Loehr (bányamérnök) 1905. február 23-án Chicagóban megtartott első találkozóját tekintjük. A különböző foglalkozásúak jelenléte előrevetíti a későbbi klasszifikáció elvét. Az egyre terjedő, bővülő mozgalomban a katolikus, protestáns, zsidó, amerikai, svéd, német, ír stb. származásúak jelenléte szimbolikus jelentőségű, biztosítja a vallási és faji toleranciát.

E rovat célja a Rotary magyarországi térhódításáról, múltjáról szóló emlékek és dokumentumok közlésének teret adni. Ismereteink ugyanis sajnos hiányosak. A több mint nyolc évtizedes történetünk eseményeit, a rotaristák személyét a múlt homálya fedi. Minden rotarista és

klub szíve joga, lehetősége, hogy a Rotary Hungary Rotary Retro rovatában közlése a klubja alapításával, múltjával, történetével kapcsolatos ismereteit.

Rotary Magyarországon

Első periódus 1925–1944

Magyarországon 1921-ben szereztek tudomást a Rotary szervezetről, amikor a Rotary első ízben tartotta közgyűlését Európában, Edinburghban. Sidó Zoltán ekkor kért és kapott tájékoztatást McCulloghtól, a Rotary International elnökétől. Ezt követően kapott felhatalmazást, hogy a Kereskedelmi Kamara és a Magyar Gyáriparosok Szövetsége közreműködésével hozzáfogjon a budapesti Rotary Klub megalapításának előkészületeihez. A Rotary Klub Budapest alapításában jelentős segítséget nyújtott az 1924-ben hazánkba látogató W. F. Talle, a Rotary International európai különmegbízottja.

A Rotary születése után 20 évvel Európában hetedik országgént hazánkban megalakul az első magyar klub, a Rotary Klub Budapest.

Angol nyelvű Constitution 1925 és magyar nyelvű Alapszabály Dr. König Tivadar elnök, és Dr. Sidó Ferenc titkár aláírásával

JEGYZŐKÖNYV

a budapesti Rotary Clubnak 1925. évi október 29.-én d. u. 2 óraker a Pannónia szállóban tartott alakuló üléséről.

Elnök: Dr. König Tivadar

Jelenvoltak: Alberti Ervin, Dr. Fleischl Pál, dr. Györgyei Adolf, dr. Hantos Elemér, Schöpflin Aladár, dr. Sidó Zoltán, a jegyzőkönyv vezetője, továbbá az angliai, bécsi és prágai Rotary Clubok képviselői, valamint Teele Frigyes a Rotary Clubok európai központi irodájának vezetője Zürichből.

Elnök megnyitja az ülést. A jegyzőkönyv vezetésére felkéri dr. Sidó Zoltánt, hitelesítésére pedig Práger Pált és Sonnenberg Marcellt.

Üdvözlő a megjelenteket. Különösen külföldi vendégeinket, akik a budapesti Rotary Club alakulásának ünnepélyesebbé tételére hozzánk messze külföldről idefáradtak. Bejelenti, hogy megjelenésüket kimentették dr. Domony Móric, Dr. Senn Ottó, dr. Balkányi Kálmán és Herz Henrik. Ismerteti a Rotary Clubok célját és történetét és annak a reményének. hő kifejezését, hogy a budapesti Rotary Club megalakulása a Magyarország és a külföld között fennálló gazdasági kapcsolatok megerősödésére fog vezetni. Felkéri dr. Sidó Zoltánt, hogy a Club alapszabályának tervezetét olvassa fel.

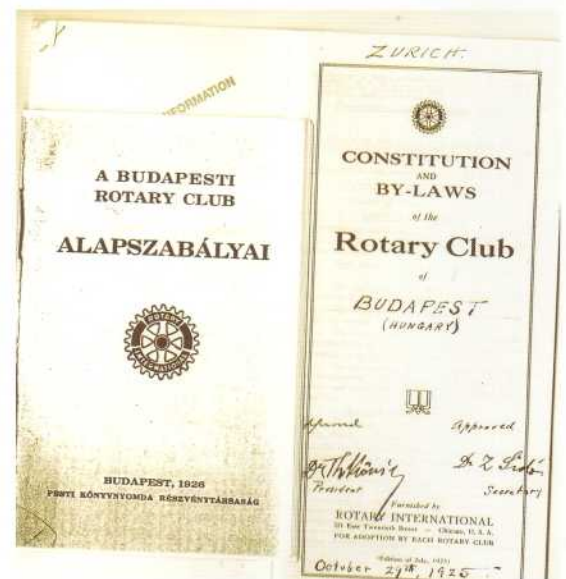
Dr. Sidó Zoltán felolvassa az alapszabály-tervezetet.

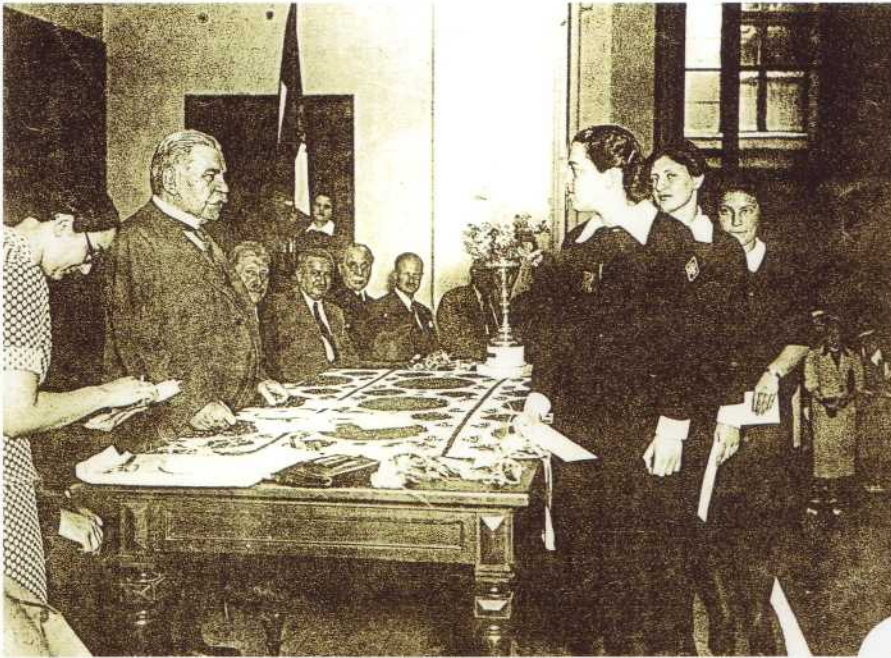
A gyűlés a tervezetet a Club alapszabályául elfogadja.

Elnök indítványozza, hogy mondja ki a gyűlés, hogy a budapesti Rotary Clubot megalakítja, indítványozza továbbá, hogy válasszon a gyűlés a Club üléseinek vezetésére igazgatóságot, amelynek első feladata tisztviselőinek megválasztása lesz.

A gyűlés budapesti tagjai az elnök indítványát elfogadják, az igazgatóság tagjait megválasztják dr. Bárvy Istvánt, dr. Domony Móricot, dr. Fenyő Miksát, dr. Fleischl Pált, dr. Hantos Elemért, dr. König Tivadart és Orphanides Jánost.

Teale Frigyes, a Rotary Clubok európai központi irodája nevében, az angliai, bécsi és prágai Rotary Clubok pedig jelenlévő képviselőik nevében üdvözlők az újonnan megalakult budapesti Clubot és kívánnak a Clubnak, Budapestnek és Magyarországnak virágzást és jólétet.

A Pannónia Szállóban 1925. október 29-én 17 alapító megalapítja a Rotary Klub Budapestet. Az alapító klub az angliai RC Doncaster volt. Ismereteink szerint a Charteren Molloy F. vezetésével (Rotary Club Doncaster) 15 tagú angol, és az alakulóban lévő bécsi, prágai klubok delegáltjai vettek részt. A Rotary eszméje gyorsan terjedt. A tudományos, a művészeti, a gazdasági és a kulturális élet számos kiemelkedő tagja csatlakozott a Rotary-mozgalomhoz.

Rippka Ferenc, Budapest főpolgármestere, az RC Budapest elnöke köszönti az Amerikában Rotary-díjat nyert diáklányokat

Ferenc Rippka, the mayor of Budapest and President of RC Budapest is greeting the student who had been granted a Rotary award in America

- 1928-ban, három évvel az RC Budapest alapítását követően került sor az egyetemi városokban az RC Debrecen, az RC Szeged és az RC Pécs alapítására.
- 1930-ban alakult az RC Miskolc, az RC Orosháza, az RC Hódmezővásárhely.
- 1932-ben az RC Győr, az RC Szolnok, az RC Gyula.
- 1934-ben az RC Nyíregyháza, az RC Szombathely.
- 1941-ben az RC Kassa, az RC Kolozsvár és az RC Ungvár.

A Rotary hazai terjedése mellett a magyar rotaristák bekapcsolódtak a nemzetközi tevékenységbe is. 1938-ban pl. három magyar diák részt vett egy Pittsburgban rendezett ifjúsági versenyen.

Az első önálló magyar (82. sz.) district kormányzója 1935-36-ban Entz Béla, majd 1942. június 30-ig, amikor az RI a districtet megszüntette, Koós Zoltán.

A Rotary-tevékenység a világháború éveiben egyre nehezebbé vált. Többek között ezt igazolja az 1940-ból származó, az RC Budapest üléséről szóló rendőrségi jelentés.

Az első periódus 1944-ben zárult. Ekkor szüntette meg a belügyminiszter 174.744/1944. sz. és 166.648/1944. sz. rendelete az akkor még de jure meglévő RC Budapestet és RC Pécsét.

Fekete Farkas Pál PP PHF
RC Budapest

**Rotaryt megszüntető
rendelet**

**An order banning Rotary
in Hungary**

THE BEGINNINGS OF ROTARY IN HUNGARY

In 1925, twenty years after the first Rotary meeting led by Paul Harris in Chicago, Rotary Club Budapest, one of the first clubs in Europe was founded. The idea of Rotary spread fast, and the leading figures of art, economy, science and culture joined the movement soon.

The Budapest Club was followed soon by other new Hungarian clubs:

- 1928. Debrecen, Szeged, Pécs
- 1930. Miskolc, Orosháza, Hódmezővásárhely
- 1932. Győr, Szolnok, Gyula
- 1934. Nyíregyháza, Szombathely
- 1941. Kassa, Kolozsvár, Ungvár

The Hungarian Rotary District (no. 82) was chartered in 1935, but the circumstances during the world war changed, and Rotary International had to close the District in 1942, and in 1944 the administration banned the operation of RC Budapest and RC Pécs.